

Omleiding N303 te Voorthuizen, Ontsluiting Harselaar-Zuid

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

17 december 2004 / rapportnummer 996-110

commissie voor de milieueffectrapportage

Provinciale Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
WV2004.28172

uw brief
20 september 2004

ons kenmerk
996-111/vB/gl

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Omleiding N303 te Voorthuizen, ontsluiting
Harselaar-Zuid

doorkiesnummer
(030) 234 76 51

Utrecht,
17 december 2004

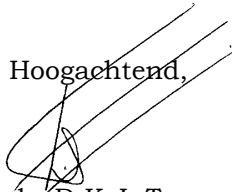
Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Omleiding van de N303 te Voorthuizen, ontsluiting Harselaar-Zuid.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Omleiding N303 te Voorthuizen,
ontsluiting Harselaar-Zuid

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Omleiding N303 te Voorthuizen, ontsluiting Harselaar-Zuid

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Omleiding N303 te Voorthuizen, ontsluiting Harselaar-Zuid,

uitgebracht aan Provinciale Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

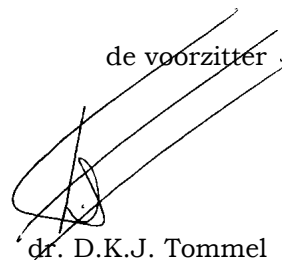
Omleiding N303 te Voorthuizen, ontsluiting Harselaar-Zuid,

de secretaris

N.v. Buren

dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned above the name dr. D.K.J. Tommel.

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 17 december 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling en doel.....	2
3.2 Beleidskader en besluiten.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	4
5. MILIEUASPECTEN.....	5
5.1 Verkeer.....	5
5.2 Landschap en cultuurhistorie.....	5
5.3 Ecologie	5
5.4 Woon- en leefmilieu.....	6
Luchtkwaliteit.....	6
5.5 Ruimtelijke ordening en economie	7
6. OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER.....	7
7. VORM EN PRESENTATIE.....	7

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 september 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 198 d.d. 14 oktober 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
- 5a. Gebiedsbescherming
- 5b. Soortenbescherming

1. INLEIDING

Provinciale Staten van de provincie Gelderland (initiatiefnemer) hebben het voornemen de N303 ter hoogte van de kern Voorthuizen om te leiden. Tevens willen zij daarmee het geplande bedrijventerrein Harselaar-Zuid ontsluiten. Daarvoor moet het streekplan worden gewijzigd. Hiervoor dient milieueffectrapportage (m.e.r.) te worden doorlopen. Het bevoegd gezag is het college van Gedeputeerde Staten.

Voor deze projecten is in 1999 en 2001 de m.e.r. ingezet. Destijds was de ontsluiting van de Harselaar-Zuid gekoppeld aan de aanleg van het bedrijventerrein. Toen is ook een startnotitie voor het MER opgesteld en is een advies voor richtlijnen uitgebracht. Voor het bedrijventerrein is ook een milieueffectrapport (MER) ter toetsing gebracht in 2002, waarover de Commissie voor de m.e.r. een tussentijds toetsingsadvies heeft uitgebracht. Nu is ervoor gekozen de omleiding Voorthuizen en de ontsluiting van het bedrijventerrein te koppelen en opnieuw in procedure te brengen. Daartoe is een nieuwe startnotitie uitgebracht en dienen nieuwe richtlijnen te worden vastgesteld. Het MER zal tevens functioneren als milieुरapport voor de SMB (strategische milieubeoordeling). Het huidige advies heeft gebruik gemaakt van de eerder vastgestelde richtlijnen.

Bij brief van 20 september 2004 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’³. Het geeft aan welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

Via de provincie heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een goede uitleg van de geschiedenis van de samenhangende projecten en hoe de procedures verder naar verwachting zullen lopen.
- Een trechtering van de zinvolle alternatieven vanuit een regionaal perspectief naar inrichtingsniveau. Daarbij dient de volgende methodiek te worden gehanteerd:
 - Een integrale verkeersstudie waarin duidelijk wordt welke alternatieven een zinvolle bijdrage leveren voor oplossing van de problemen tussen A28, A30 en A1;
 - Selectie van die alternatieven die een bijdrage leveren aan de oplossing van de verkeersproblemen tussen Voorthuizen en Barneveld;
 - Uitwerking van de inrichtingsalternatieven in Voorthuizen en voor de ontsluiting van het bedrijventerrein Harselaar-Zuid met de milieueffecten.
- De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

In het MER moet duidelijk worden aangegeven welke feitelijke problemen er zijn ten aanzien van leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. Hierbij dient in kwantitatieve zin te worden ingegaan op de aard van de problemen en de doelen die hiervoor gesteld worden:

- herkomst/bestemmingrelaties⁵: oriëntaties en de vertaling ervan in intensiteiten (pieken en gemiddeld) op verschillende delen van het wegennet;
- hoeveel mensen ervaren thans barrièrewerking;
- hoeveel mensen worden blootgesteld aan overschrijding van grenswaarden t.a.v. geluid en emissie van NO₂ en fijn stof;
- wat is de aard van de ongevallen, op welke locaties hebben deze plaats en wat is de omvang ervan;
- op welke locaties wordt op dit moment de weg/kruispuntcapaciteit overschreden en in welke mate (intensiteit/capaciteitverhouding);
- ontsluiting van het bedrijventerrein Harselaar-Zuid.

⁵ Inspraakreactie nr. 31 (bijlage 4) vraagt nadrukkelijk om deze informatie.

3.2 Beleidskader en besluiten

Hiervoor kan de startnotitie worden gevolgd. Een aanvulling daarop is de provinciale nota *Vanuit een inzichtelijk verleden*⁶.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

In de startnotitie is een tweetal alternatieven (het alternatief Oostelijke Omleiding (alt. II) en het alternatief Midden (alt. I)) opgenomen en een nulalternatief als referentiealternatief. Het alternatief 'westelijke omleiding' met aansluiting op de A30 is afgefallen vanwege de kosten en de eisen die Rijkswaterstaat stelt aan de vormgeving van het knooppunt en aansluitende wegen. Naast het initiatief voor de omleiding Voorthuizen spelen momenteel nog de ontsluiting en realisatie van het bedrijventerrein Harselaar-Zuid en de omleiding van de N303 in Putten. Alternatieven voor Putten en Harselaar-Zuid kunnen leiden tot een ander gebruik en tot een andere beoordeling van de varianten en alternatieven voor Voorthuizen. Een goede uitleg over de geschiedenis van de verschillende projecten is een belangrijk onderdeel van het MER.

Om dit netwerk van wegen en activiteiten goed op elkaar aan te laten sluiten adviseert de Commissie de volgende trechtering toe te passen.

1. Eerst een (scenario)onderzoek van zinvolle verkeerskundige alternatieven⁷ voor de hele N303 A28/Putten tot en met Barneveld (A1/A30). Dit onderzoek kan er toe leiden dat bepaalde alternatieven voor Voorthuizen en de ontsluiting voor het bedrijventerrein Harselaar-Zuid op voorhand al als ongunstig worden beoordeeld of dat juist nieuwe perspectievolle alternatieven opdoemen. Hiervoor is een integrale verkeersstudie nodig, waarin verschillende scenarios worden onderzocht. Aan de hand van dit onderzoek kunnen dan de verder te onderzoeken alternatieven definitief worden vastgesteld en kunnen eventueel verschillende ontwikkelingen in de vorm van scenario's worden gedefinieerd. Voor deze 'scenario'-benadering ziet de Commissie de volgende opties in aanmerking komen:
 - a. De rondweg Putten wordt al of niet doorgetrokken naar de A28 in combinatie met verbetering van de N303 tussen Huinen en Voorthuizen;
 - b. De eventuele gemeentelijke oostelijke rondweg Barneveld wordt aangelegd, met een kortsluiting tussen de Harselaar-Zuid en de Wesselseweg.
2. Een globale toets van de diverse alternatievenbundels (nulplus, oost/west om Voorthuizen, diverse alternatieven voor de ontsluiting van het bedrijventerrein Harselaar-Zuid in Barneveld etc.) op zowel verkeerskundige gevolgen (probleemoplossend vermogen, nieuwe verkeersproblemen oproepend) als op gevolgen voor natuur & landschap en het leefmilieu. Uit deze stap resulteert een beperkte set alternatieven (met daarbinnen mogelijk

⁶ Zie inspraakreactie nr. 3 (bijlage 4).

⁷ Zie hiervoor ook de vele inspraakreacties die verschillende alternatieven aangeven (bijlage 4). Waarbij dient te worden nagegaan in welke fase van alternatievenontwikkeling (fase 1, 2 of 3) de alternatieven het beste kunnen worden ingepast.

nog enkele varianten). Specifiek denkt de Commissie dat in de voorstudie de volgende alternatieven moeten worden beoordeeld op kosten, realiseerbaarheid en verkeerskundig effect:

- Het nulalternatief als referentievariant;
 - Een nulplus-alternatief, waarbij ondermeer: de aansluiting Baron van Nagellstraat – A1 wordt verbeterd, en een verbindingsweg wordt aangelegd tussen Rubensstraat en Apeldoornsestraat en maatregelen worden genomen om verkeersveiligheid en leefbaarheid in Voorthuizen te verbeteren;
 - De alternatieven 'Midden' en 'Oostelijke omleiding';
 - Het alternatief 'west' met aansluiting op de knoop A30-A1. Dit alternatief is in een eerder stadium vanwege de kosten afgefallen. Dit dient in het MER nader te worden toegelicht.
 - Een alternatief oostelijke plus westelijke aansluiting, waarbij de centrale aansluiting Baron van Nagellstraat is afgesloten. Dit alternatief is gebaseerd op het 'alternatief 8' van de Werkgroep Infrastructuur Harselaar⁸.
3. Een diepergravende toets dan de eerste twee stappen tot op inrichtingsniveau waarbij vooral de effecten als bodem, water, cultuurhistorie, natuurwaarden, landschap, geluid, licht, barrièrewerking, ruimtelijke ordening, etc. een rol spelen bij de bepaling van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) en het voorkeursalternatief.

Aan de hand van het resultaat van de voorstudie kan de mogelijke toekomstwaarde van alternatieven worden beschreven en kan de keuze voor de definitief te onderzoeken alternatieven beter worden onderbouwd. Deze onderbouwing dient onderdeel te zijn van het MER.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Indien zou blijken dat een of meer alternatieven leiden tot het overschrijden van grenswaarden voor de luchtkwaliteit, ook al is dat toe te schrijven aan bijvoorbeeld het heersende achtergrondniveau, dan dient te worden aangegeven, welke maatregelen genomen kunnen worden om zoveel mogelijk te voldoen aan de grenswaarden⁹.

4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

De Commissie adviseert voor het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) de volgende aspecten na te gaan:

- mogelijkheid dat de nulplus-variant het mma is;
- gebiedsgericht benutten: methode waarbij de verschillende wegbeheerders vaststellen welke hoofdstromen en hoofdroutes prioriteit hebben en regelstrategieën, services en maatregelen opstellen om dit te effectueren;
- bij welke tracerings gevoelige natuur het meest gespaard wordt en de landschappelijke inpassing het beste tot zijn recht komt (tegengaan versnippering natuur, maximaal afstand houden tot kwetsbare natuurgebieden, sparen landschapselementen als houtwallen en beeklopen)

⁸ Zie inspraakreactie nr. 37 (bijlage 4). Inspraakreacties nr. 25, 29 en 32 geven variaties op alternatief 8. De Commissie adviseert deze als varianten op alternatief 8 in het MER mee te nemen bij de beoordeling van alternatieven/varianten. Inspraakreactie nr. 1 (bijlage 4) vraagt om dit alternatief uit te werken.

⁹ Zie ook uitspraak 200308160/1, 12 mei 2004 van de Raad van State inzake A1 traject Hoewelaken - Barneveld.

- negatieve effecten op natuur en milieu tegengaan met ruime faunapassages, afscherming hinder (geluid, zicht) en aanleggen stapstenen (bosjes, poelen) voor versterking ecologische structuur
- zoveel mogelijk geluidhinder, luchthinder en barrièrewerking bij de bebouwde kom te beperken of voorkomen, hierbij kan gedacht worden aan verschillende ontwerpsnelheden;
- mogelijkheid om bestaande drukke kruisende routes van een tunnel of brug te voorzien.

5. MILIEUASPECTEN

Naast hetgeen in de startnotitie wordt vermeld heeft de Commissie de volgende opmerkingen:

5.1 Verkeer

Neem tevens in het MER op:

- de aantrekkingskracht voor en toename van doorgaand verkeer¹⁰;
- aandacht voor mogelijke spookruisingen vanwege veiligheid en capaciteit op de route en de eisen aan mogelijke uitruil met andere (onbewaakte) kruisingen;
- welke concrete maatregelen worden genomen op de bestaande routes om verkeer te weren of negatieve effecten te mitigeren.

5.2 Landschap en cultuurhistorie

Aan de landschappelijk en geomorfologisch waardevolle gebieden¹¹ moet het Wilbrinkbosch met zijn halfcirkelvormige stuifduin worden toegevoegd. In figuur 2 van de startnotitie is dit aangeduid als landgoederengebied.

Voor cultuurhistorie kan volgens de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) mede gebruik gemaakt worden van:

- de rapporten die in het kader van Harselaar-Zuid, De Driehoek en het oostelijk alternatief van de omleiding van de N303 bij Voorthuizen zijn verschenen (RAAP, nr. 581 uit 2000);
- wetenschappelijk kader voor het onderzoek Harselaar-Zuid en De Driehoek (RAM, nr. 118) geschreven door het ROB¹²

5.3 Ecologie

Gebiedsbescherming

De kans bestaat op belangrijke aantasting van het Wilbrinkbosch. Als dat is aangegeven als een kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur, dienen de relevante beschermingsformules te worden doorlopen.

In **bijlage 5A** zijn de richtlijnen voor de gebiedsbescherming nader uitgewerkt.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (art. 3 en 4) zijn een aantal dier- en plantensoorten in het studiegebied beschermd. Ga voor ieder alternatief na of

¹⁰ Zie ook inspraakreactie nr. 14 (bijlage 4) die inzicht vraagt in de effecten van de nieuwe weg op de veiligheid van en barrièrewerking voor fietsers.

¹¹ Blz. 22 van de startnotitie.

¹² Zie inspraakreactie nr. 3 (bijlage 4).

dit zal leiden tot in de Flora- en faunawet genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van in het gebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten¹³ (of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten (**zie ook bijlage 5B**). Speciale aandacht vraagt de dassenburcht in het Wilbrinkbosch¹⁴.

5.4 Woon- en leefmilieu

Luchtkwaliteit

De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van de grenswaarden voor de immissies van NO₂ en fijn stof (PM₁₀). De hieronder genoemde normen zijn afkomstig van vigerende regelgeving, gebaseerd op Europese richtlijnen. Voor stikstofdioxide moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven waar de grenswaarde voor het jaargemiddelde van 40 µg/m³ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven¹⁵;
- worden aangegeven hoe vaak per jaar de uurgemiddelde concentratie groter is dan 200 µg/m³ ¹⁶.

Voor fijn stof (PM₁₀) moet in het MER:

- op kaart worden aangegeven in welk gebied de grenswaarde voor het jaargemiddelde van 40 µg/m³ wordt overschreden en hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen er binnen dat overschrijdingsgebied liggen: ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven;
- op kaart worden aangegeven tot op welke afstand van de weg de grenswaarde voor de 24 uurgemiddelde concentratie wordt overschreden; indien deze grenswaarde ten gevolge van het heersende achtergrondniveau altijd wordt overschreden, dient voor een representatieve afstand van de weg te worden vastgesteld hoe vaak het daggemiddelde van PM₁₀ groter is dan 50 µg/m³.

Geadviseerd wordt in het MER in algemene zin de relatie tussen fijn stof (PM₁₀) en gezondheid te beschrijven.

Daarnaast adviseert de Commissie aandacht te besteden aan overlast tijdens mogelijke fasering van de activiteit en tijdens de aanlegfase¹⁷.

¹³ In het Handboek Natuurdoeltypen, LNV 2001 staan alle doelsoorten. **Bijlage 5B** geeft aan hoe de gevolgen kunnen worden beschreven.

¹⁴ Zie inspraakreactie nr. 15 (bijlage 4).

¹⁵ De Commissie wijst erop dat de luchtkwaliteitsnormen die het Besluit luchtkwaliteit geeft niet alleen gelden voor woningen en gevoelige bestemmingen, maar ook voor de buitenlucht in het algemeen (zie uitspraak 200401178/1, 15 september 2004 van de Raad van State inzake Wegverbreding A2 Den Bosch-Eindhoven).

¹⁶ De Commissie merkt op dat het niet te verwachten is dat dit uurgemiddelde overschreden zal worden. Hetzelfde geldt voor overschrijding van de grenswaarden voor benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en benz(a)pyreen. Toch beveelt de Commissie aan het uurgemiddelde en de grenswaarden aan de orde te stellen in het MER, gezien de recente jurisprudentie. Dit kan kwalitatief.

¹⁷ Zie ook inspraakreactie nr. 5 (bijlage 4) die aandacht vraagt voor deze effecten.

5.5 Ruimtelijke ordening en economie

Naast hetgeen in de startnotitie wordt vermeld dient aandacht te worden besteed aan de flexibiliteit en toekomstvastheid van de alternatieven in relatie tot de duurzaamheid van de gekozen oplossing.

6. **OVERIGE HOOFDSTUKKEN VAN HET MER**

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie” en “samenvatting van het MER” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

7. **VORM EN PRESENTATIE**

In het MER dient recent en goed kaartmateriaal met een duidelijke legenda te worden gebruikt. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen goed leesbaar zijn weergegeven die in het MER worden gebruikt. Het kaartmateriaal waarop de tracés worden weergegeven moet een zodanige schaal hebben dat zij voldoende informatief zijn, maar dat e.e.a. ook na- en opgemeten kan worden. De relatie tussen de regio, studiegebied en activiteit moet duidelijk zijn.

Voor de landschappelijke aspecten adviseert de Commissie gebruik te maken van visualisaties.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Om-
leiding N303 te Voorthuizen, ontsluiting Harselaar-Zuid

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 20 september 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten				provincie GELDERLAND	
		Bezoekadres Huis der Provincie Markt 11 Arnhem		Postadres Postbus 9090 6800 GX Arnhem	
Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		telefoon (026) 359 91 11 telefax (026) 359 94 80 e-mail post@gelderland.nl internet www.gelderland.nl			
				Commissie voor de milieu-effectrapportage	
				ingekomen: 23 SEP. 2004	
				nummer	
				dossier 996 - 070/071 SX	
				kopie naar: Do/gl/tl/bib	
datum 20 september 2004	nummer WV2004.28172				
onderwerp N 303, omleiding Voorthuizen en Putten					
Geachte heer/mevrouw,					
Hierbij doen wij u toekomen een vijftal startnotities gemaakt voor de "omleiding N 303 Voorthuizen, ontsluiting Harselaar Zuid". Wij verzoeken u een advies uit te brengen inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport.					
Op 24 augustus 2004 is deze startnotitie door ons vastgesteld.					
De startnotitie ligt van 18 oktober t/m 12 november 2004 ter inzage in het gemeentehuis van Barneveld, de bibliotheek te Voorthuizen en de bibliotheek van het Huis der Provincie te Arnhem.					
Op 27 oktober 2004 organiseren wij in samenwerking met de gemeente een informatieavond om de startnotitie en de verdere m.e.r.-procedure toe te lichten. Deze avond wordt gehouden vanaf 19.30 uur in café/restaurant Buitenlust te Voorthuizen.					
Mocht u nog een aantal startnotities of extra informatie willen ontvangen, dan kunt u contact opnemen met mevrouw P. van Burk, telefonisch of per e-mail bereikbaar via de gegevens vermeld onderaan in deze brief.					
Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest.					
Hoogachtend, namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,					
					
mw. C.L.A.F.M. Bruls dienst Wegen, Verkeer en Vervoer hoofd afdeling Wegenbouw					
bijlagen coll. -/yn code: TVW_23578.doc/MG					
inlichtingen bij	mw. P.H.C.W. van Burk		doorkiesnr. (026) 359 85 63		
e-mail	p.van.burk@prv.gelderland.nl		BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824 ABN * AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463 Postbank-girorekening 889762 BTW nr. 001825100.803		
verzonden	21 SEP. 2004		IBANnr.: NL74BNG0285010824 SWIFT/BIC: BNGHNL2G		

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 198 d.d. 14 oktober 2004

KENNISGEVING

Inspraak Startnotitie-m.e.r. Omlegging N303 Voorthuizen

Het wordt steeds drukker op de provinciale weg N303. In Voorthuizen loopt deze weg dwars door het dorp heen. Het verkeer zorgt nu al voor verschillende problemen zoals hinder, opstoppingen en onveilige situaties.

Door de toename van het verkeer worden die problemen de komende jaren alleen maar erger. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid in Voorthuizen. Daarom is de provincie Gelderland een studie gestart naar de mogelijkheden om de N303 om te leggen. Hierbij wordt ook de bereikbaarheid van het nieuwe bedrijventerrein Harselaar-Zuid meegenomen.

Het eerste resultaat van deze studie, de startnotitie-m.e.r. 'Omlegging N303 Voorthuizen', is klaar. Hierin geeft de provincie aan hoe zij het milieu-effect-onderzoek (MER) voor de omleiding wil aanpakken.

Graag horen wij uw reactie op de startnotitie. Daarom ligt deze vanaf maandag 18 oktober tot vrijdag 12 november 2004 ter inzage in:

- Gemeentehuis in Barneveld, Baron van Nagellstraat 140
- Provinciehuis in Arnhem, Markt 11
- Bibliotheek van Voorthuizen, Gerard Doustraat 52

Ook kunt u de startnotitie downloaden via www.gelderland.nl (kijk onder 'verplaatsen', 'wegenbouwprojecten', 'omleiding Voorthuizen').

Meer informatie:

In de speciale informatiekraant, die op 14 oktober huis-aan-huis wordt verspreid, kunt u meer lezen over de inhoud van de startnotitie en de vervolgstappen. Heeft u de kraant niet ontvangen, dan kunt u hem ophalen bij uw gemeente of aanvragen bij de afdeling Communicatie van de provincie, tel: 026 - 359 90 00.

Informatieavond:

Op woensdag 27 oktober is er om 19.30 uur een informatieavond in Café/Restaurant Buitenlust, Hoofdstraat 89 in Voorthuizen. Hier licht de provincie de startnotitie toe en kunt u vragen stellen. Iedereen is hiervoor van harte uitgenodigd.

Reageren:

U kunt schriftelijk reageren op de startnotitie. Het gaat hierbij niet om de vraag of u het eens bent met de omlegging of niet, maar welke opmerkingen u heeft over de startnotitie. Uw reacties kunt u o.v.v. 'startnotitie omlegging N303 Voorthuizen' tot 12 november 2004 sturen naar:

Provincie Gelderland
Dienst Wegen Verkeer en Vervoer
Mevrouw P. van Burk, Antwoordnummer 411
6800 WC Arnhem (postzegel niet nodig)

Of via e-mail: startnotitievoorthuizen@prv.gelderland.nl

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kamminga - Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Gedeputeerde Staten van Gelderland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Gelderland

Besluit: partiële streekplanherziening

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C01.2

Activiteit: De provincie heeft het voornemen om de N303 ten oosten van de kern Voorthuizen om te leiden. Tevens willen zij daarmee het geplande bedrijventerrein Harselaar-Zuid ontsluiten.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 23 december 1998

richtlijnenadvies uitgebracht: 5 maart 1999

kennisgeving nieuwe startnotitie: 14 oktober 2004

tweede richtlijnenadvies uitgebracht: 17 december 2004

Bijzonderheden: De Commissie vraagt met name aandacht voor de uitleg van de geschiedenis van het project, de samenhang van de verschillende projecten, trechtering en uitwerking van de zinvolle alternatieven en de samenvatting.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. G.J. Baaijens (richtlijnenfase 1)

ing. J.P.V.M. de Graaf (richtlijnenfase 1)

ir. W.H.A.M. Keijsers (richtlijnenfase 2)

ir. J.E.M. Lax

drs. J.A.A.M. Leemans (richtlijnenfase 2)

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: dr. A.C.P.M. van der Heijden (richtlijnenfase 1); dr. N.W.M. van Buren (richtlijnen 2).

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040927	Gemeente Barneveld	Barneveld	20041123
2.	20041018	J.W. Mijnaerends	-----	20041123
3.	20041021	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20041123
4.	20041027	P. Agterberg	Voorthuizen	20041123
5.	20041028	Leefbaar Voorthuizen	Voorthuizen	20041123
6.	20041027	W. van Reenen	Barneveld	20041123
7.	20041027	E. Bouwman	Voorthuizen	20041123
8.	20041027	T. Versloot	Voorthuizen	20041123
9.	20041029	Recreatiecentrum Ackersate	Voorthuizen	20041123
10.	20041101	J.H. Hartman	Voorthuizen	20041123
11.	20041027	M. Snijder	Voorthuizen	20041123
12.	20041027	M. Top	Voorthuizen	20041123
13.	20041107	Vereniging Plaatselijk Belang Voorthuizen	Voorthuizen	20041123
14.	20041027	J. Zeeman	Voorthuizen	20041123
15.	20041108	Buurtvereniging Garderbroek e.o.	Voorthuizen	20041123
16.	20041027	E.J. van 't Ooster	Voorthuizen	20041123
17.	20041109	Gelderse Milieu Federatie	Arnhem	20041123
18.	20041108	Bewonersvereniging De Steenkamp en Omgeving	Voorthuizen	20041123
19.	20041027	J.H. Wildeboer	Voorthuizen	20041123
20.	20041027	G. van der Neut	Voorthuizen	20041123
21.	20041112	T. van Harten, namens omwonenden/ belanghebbenden van de Hoornweg	Barneveld	20041123
22.	20041011	D. van Aalten	Wageningen	20041123
23.	20042710	Ondernemersvereniging Voorthuizen	Voorthuizen	20041123
24.	20041111	J. de Wit	Voorthuizen	20041123
25.	20041111	J.M.J. van Haarlem en J.M.G. Kwaspn	Voorthuizen	20041123
26.	20041111	Familie Fortman en familie Kleyer	Voorthuizen	20041123
27.	20041111	GLTO Belangenbehartiging	Deventer	20041123
28.	20041111	H.H. Bergers en A.M. Bergers-Aalders	Voorthuizen	20041123
29.	20041112	Gresnigt & Van Kippersluis Agro Advocaten, namens Bosch Beton Industrie B.V.	Voorthuizen	20041123
30.	20041110	VNO-NCW, Valleiregio	Voorthuizen	20041123
31.	20041111	Transport en Logistiek Nederland	Apeldoorn	20041123
32.	20041027	mw. Bos-Schut	Kootwijkerbroek	20041123
33.	20041112	Kamer van Koophandel Veluwe en Twente	Harderwijk	20041123
34.	20041112	P. Steenkamer	Voorthuizen	20041123
35.	20041027	A.C. Visser	Voorthuizen	20041123
36.	20041027	G.J. v 't Ooster	Voorthuizen	20041123
37.	20041027	G.J. van Elten	Voorthuizen	20041123

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
38.	20041112	Van Westreenen adviseurs voor het Buitengebied, namens Van Drie Groep	Kamerik	20041123
39.	20042511	P.J. Achterstraat	Voorthuizen	20041125
40.	2004-----	W. v.d. Brink	Barneveld	20041214
41.	20041027	A. van Gugten	Voorthuizen	20041214
42.	20041209	RGV Holding BV	Apeldoorn	20041214

BIJLAGE 5A GEBIEDSBESCHERMING

Gebiedsbescherming volgens het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en de Nota *Natuur voor Mensen Mensen voor Natuur*

Indien de EHS wordt beïnvloed door de voorgenomen activiteit of de alternatieven zal duidelijk moeten worden of er sprake is van bruto of netto EHS. Bruto EHS is nog niet begrensd en netto EHS is al wel begrensd. De provincie is verantwoordelijk voor de begrenzing. Op 1 januari 2003 was 10% van de totale Nederlandse EHS nog bruto-EHS.

Richtlijn op grond van netto EHS

1. Welke belangrijke gevolgen kunnen er optreden voor de te behouden kenmerken en waarden binnen en in de nabijheid van dit gebied¹⁸?
2. Zijn er reële alternatieven?
3. Is er sprake van redenen van groot openbaar belang¹⁹ die deze aantasting rechtvaardigt?
4. Indien dat het geval is, welke compensatie wordt dan geboden voor het verloren gaan van de wezenlijke kenmerken en waarden?
5. In het SGR worden richtlijnen gegeven voor compensatie (zie hieronder).

Richtlijn op grond van bruto EHS (niet begrensd)

Is er sprake van onomkeerbare effecten waardoor de ontwikkelingsmogelijkheden van deze nieuwe natuurgebieden wezenlijk worden aangetast?

Eisen aan compensatie op grond van SGR1 en Nota NMMN

1. In beginsel geen netto verlies aan waarden wat betreft areaal en kwaliteit.
2. Compensatie nabij het gebied, onder de voorwaarde dat een duurzame situatie ontstaat.
3. Indien fysieke compensatie onmogelijk is, dan compensatie door realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden.
4. Indien fysieke compensatie of compensatie door realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden door overmacht onmogelijk is, wordt financiële compensatie geboden die ten goede komt aan natuur. Onder overmacht wordt ook verstaan de dreiging van ernstige vertraging van de procedure.
5. Het tijdstip van het besluit over de ingreep is ook het tijdstip waarop helderheid wordt gegeven over aard, wijze en tijdstip van compensatie.
6. Het tijdstip van daadwerkelijke compensatie is gerelateerd aan het tijdstip van ingreep.
7. Een indicatie wanneer de compensatie geregeld is.

Het beginsel dat compensatie nabij het verloren gebied moet worden gerealiseerd **kan** ruimer worden ingevuld. Compensatie moet daar worden gerealiseerd waar het optimaal bijdraagt aan het instandhouden van (een) populatie(s). Het merendeel van de populaties van diersoorten in Nederland leeft in een netwerk van grotere en kleinere gebieden die met elkaar zijn verbonden in

¹⁸ Wezenlijke kenmerken en waarden moeten per gebied worden gespecificeerd. Daarbij kan het gaan om: bodemopbouw, -structuur en reliëf; de waterhuishouding; natuurlijke processen; de kwaliteit van bodem, water en lucht; sedimentatie en -erosieprocessen; rust, stilte en openheid; de landschapsstructuur en; gebiedsspecifieke plant- en diersoorten.

¹⁹ Redenen van groot openbaar belang; Op basis van een afweging tussen het te beschermen belang en het met het plan of project gemoeide belang wordt al dan niet toestemming verleend. Wordt een plan of project na afweging van belangen toch toegestaan, dan moet voordat het plan of project wordt uitgevoerd een besluit worden genomen over compenserende maatregelen.

een zogenaamde netwerkpopulatie. Dit betekent dat uitbreiding van een klein gebied of verbetering van de ecologische verbindingen tussen de gebieden wel eens meer kan bijdragen aan het doel van compensatie dan uitbreiding van een groter gebied. In het MER kunnen dus meer locatiealternatieven voor compensatie in beschouwing worden genomen.

Aspecten die aan bod moeten komen bij Natuurontwikkeling waaronder Ecologische Verbindingszones (EVZ's) bijvoorbeeld voor compensatie

In geval van te ontwikkelen EVZ dient in het MER beschreven te worden:

1. type (droog/nat), doel en functie van de EVZ (onder andere lokaal/ regionaal belang), verbinding van welke gebieden en beschrijving van de bestaande natuurdoeltypen in de te verbinden gebieden;
2. welke doelsoorten en de ecologische eisen van deze soorten aan de EVZ;
3. lengte, breedte, configuratie van lijnvormige en vlakvormige elementen (steunpunten);
4. knelpunten (barrières) en mitigerende maatregelen om deze op te heffen.

In geval van de mogelijke aanleg van nieuwe natuurgebieden (natuurontwikkeling) dient in het MER beschreven te worden:

1. locatie, omvang en ligging ten opzichte van, en verbinding met omliggende natuurgebieden;
2. te realiseren natuurdoeltype(n);
3. randvoorwaarden voor de realisering van deze natuurdoeltypen zoals benoemd in het Handboek Natuurdoeltypen (LNV, 2001);
4. beoogde functie van het nieuwe natuurgebied voor het voortbestaan van doelsoorten in aangrenzende natuurgebieden;
5. kans op realisatie (middelen en mogelijkheid tot verwerving).

BIJLAGE 5B SOORTENBESCHERMING

Bestaande situatie en autonome ontwikkeling

In het MER moeten de in het studiegebied voorkomende doelsoorten²⁰ worden beschreven die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit en alternatieven. In sommige situaties kan worden volstaan met een gemotiveerde selectie van de voorkomende doelsoorten.

Informatie over de doelsoort:

- de mate van bescherming (Nederlandse en internationale wet- en regelgeving). *Deze informatie is nodig om indien mogelijk de gevolgen voor de populatie te kunnen toetsen;*
- de mate van bedreiging van de doelsoort in Nederland. Voor het bepalen van de mate van bedreiging wordt gebruik gemaakt van de Rode Lijsten. *Deze informatie is nodig om de ernst van de potentiële gevolgen (voor een populatie) te kunnen bepalen;*
- voor dieren het voorkomen van het aantal individuen/paren per ecologisch netwerk, verdeeld over de deelgebieden. Indien onbekend: de oppervlakte van de leefgebieden van een netwerk;
- voor planten de oppervlakte van de standplaats;

Informatie over de (meta)populatie²¹ van de doelsoort (alleen voor die doelsoorten waarover wetenschappelijke gegevens beschikbaar zijn):

- betekenis van deze populatie voor het behoud van de soort in Nederland;
- mate waarin deze metapopulatie of het leefgebied duurzaam is, dan wel duurzame condities biedt;
- grootte, verspreiding en dichtheid van de (meta)populatie in het studiegebied of oppervlakte van het leefgebied van de (meta)populatie dat tot een ecologisch netwerk kan worden gerekend.

Voor het beschrijven van de autonome ontwikkeling kan voor dieren gebruik worden gemaakt van de verandering van het aantal individuen/paren of de populatiegrootte over de afgelopen jaren (historische trend). Voor planten kan de verandering in standplaatsoppervlakte worden gebruikt.

Milieugevolgen

Voor elke (geselecteerde) doelsoort moet worden aangegeven:
voor dieren:

- verandering van het aantal individuen/paren;
- verandering van de omvang van het leefgebied; wanneer relevant per functie aangeven in hoeverre er sprake is van het optreden van ernstige gevolgen; houd rekening met het optreden van cumulatie²².

voor planten:

- verandering van de grootte van het verspreidingsgebied. Deze wordt bepaald door de abiotische omstandigheden die door het voornemen gewijzigd kunnen worden. Inzicht in de verandering van de abiotische omstandigheden dient als eerste gegeven te worden;

²⁰ In het Handboek Natuurdoeltypen; bijlage 3 (LNV, 2001) staan alle doelsoorten.

²¹ Een soort bestaat uit een groot aantal individuen die in het algemeen samenleven in een metapopulatie. Een metapopulatie bestaat uit een aantal deelpopulaties die onderling met elkaar zijn verbonden waardoor uitwisseling mogelijk is. Deze metapopulatie leeft in Nederland in het algemeen in een ecologisch netwerk van grotere en kleinere gebieden die onderling met elkaar zijn verbonden.

²² Cumulatie: elke ingreep in een Vogelrichtlijn- of Habitatrictlijngebied dient in combinatie met andere activiteiten te worden getoetst. Indien hiervan sprake kan zijn dient de initiatiefnemer aan te tonen dat er ook door cumulatie geen significante gevolgen zullen optreden.

- in hoeverre er sprake is van het optreden van ernstige gevolgen.

Voor de doelsoorten (dieren) waarover wetenschappelijke informatie op populatieniveau beschikbaar is moet het volgende worden aangegeven.

Indien de gevraagde informatie onder optie 1 ontbreekt dan kan optie 2 worden toegepast:

Optie 1, de kans op het verdwijnen of uitsterven van een (meta)populatie in het studiegebied. Dit kan kwalitatief worden beoordeeld. Indien die kans zeer groot is zal ook voor de populatie(s) waarmee uitwisseling plaatsvindt een inschatting moeten worden gemaakt van deze kans. Indien er een kans bestaat op verdwijnen of uitsterven moet worden aangegeven wat dit betekent voor het behoud van de soort in Nederland.

Optie 2, de mate van aantasting van de oppervlakte van het ecologisch netwerk, en een inschatting van de gevolgen hiervan voor het voortbestaan van duurzame condities van het ecologisch netwerk van de populatie.

Daarnaast is het te overwegen – maar dit is niet verplicht – om alle informatie die nodig is voor een ontheffingsaanvraag op grond van de Flora- en faunawet (Ffw), ook op te nemen in het MER en de aangeleverde informatie op correctheid te laten beoordelen door de Commissie.

Indien ontheffing moet worden aangevraagd en er is besloten dat dit onderdeel van het MER wordt dan geldt het volgende: iedere in het plangebied voorkomende beschermde soort moet worden genoemd en per soort moet worden aangegeven wat de gevolgen zullen zijn. In geval van een ontheffingsaanvraag kan er dus niet met doelsoorten of een selectie hiervan worden gewerkt. De gevraagde informatie bestaat uit:

1. Welke beschermde planten- en diersoorten op grond van de Ffw komen in en nabij het plangebied voor?
2. Leidt het realiseren van het voornemen tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Ffw betreffende planten en/of dieren?
3. Kan het plan zodanig aangepast worden dat dergelijke verboden handelingen niet worden gepleegd?
4. Is om het plan te kunnen uitvoeren een ontheffing op grond van art. 75 van de Ffw vereist?
5. Ontheffing kan worden verleend, indien:
 - er geen andere bevredigende oplossing bestaat (reëel alternatief) en;
 - sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten, en;
 - geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Omleiding
N303 te Voorthuizen, Ontsluiting Harselaar-Zuid**

De provincie heeft het voornemen om de N303 ten oosten van de kern Voorthuizen om te leiden. Tevens willen zij daarmee het geplande bedrijventerrein Harselaar-Zuid ontsluiten.

ISBN 90-421-1428-2